Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000838

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-03-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 28/01-16 від 06.06.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пилипишина Ірина Ігорівна

2. Iryna Pylypyshyna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000п0002п9344п1782

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 19-05-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача: Вінницька обласна прокуратура

Код за ЄДРПОУ: 02909909

Місцезнаходження: вул. Монастирська, 33, Вінниця, Вінницький р-н., 04108, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Офіс Генерального прокурора

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8068

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15, 10.15.15.13

Тема дисертації:

1. Забезпечення права дитини на безпеку в умовах воєнного стану

2. Ensuring the child's right to safety under martial law

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним дослідженням забезпечення права дитини на безпеку в умовах воєнного стану. У розділі 1 «Теоретичні засади здійснення права дитини на безпеку» вперше запропоновано авторське визначення «права дитини на безпеку» як права дитини бути захищеною від фізичних, психологічних, моральних, соціальних, майнових загроз і небезпек, з урахуванням її уразливого становища. Вдосконалені положення щодо періодизації становлення і розвитку права дитини на безпеку та виділені три етапи: а) від прийняття Декларації прав дитини Ліги Націй до Декларації прав дитини ООН (1924 – 1959 рр.), на якому закладено основи міжнародного розуміння прав дітей, принципи безпеки мали загальний характер та зосереджувалися на захисті від експлуатації без детального регулювання аспектів фізичної та психологічної безпеки; діти сприймалися як об'єкти, а не суб'єкти прав; б) від прийняття Декларації прав дитини ООН до Конвенції ООН про права дитини (1959 – 1989 рр.), на якому визнано, що безпека дітей має охоплювати не лише фізичне, а й психоемоційне здоров'я; дітей визнано окремою вразливою категорією осіб, які потребують особливого захисту, однак механізми примусового виконання відповідних міжнародних норм

були відсутні; в) від прийняття Конвенції ООН про права дитини дотепер (1989 р. – дотепер), на якому визначено конкретні зобов'язання для держав щодо забезпечення всебічної безпеки дітей, зокрема через запобігання насильству, захист від економічної експлуатації, сексуальних зловживань та інших форм фізичного чи психологічного насильства. У розділі 2 «Забезпечення права дитини на безпеку в сімейному, освітньому середовищі та у межах ювенальної юстиції в умовах воєнного стану» виділені особливості забезпечення права дитини на безпеку в умовах воєнного стану в сімейному середовищі крізь призму протидії домашньому насильству стосовно дитини та батьківському кіднепінгу; в освітньому середовищі через виділення заходів протидії булінгу та кібербулінгу; при реалізації пілотних проєктів відновного правосуддя та моделі Барнахус. Уточнено поняття батьківського кіднепінгу як самочинної зміни місця проживання дитини одним з батьків, або особою, яка його замінює, без згоди іншого, та додатково обґрунтовано, що в умовах воєнного стану з міркувань забезпечення безпеки дитини такі дії можуть розглядатися в якості правомірного заходу виняткового характеру. Уточнено поняття кібербулінгу як самостійної форми булінгу, яка здійснюється з використанням засобів електронних комунікацій, характеризується анонімністю, публічністю і повторюваністю, та може вчинятися як в межах, так і поза межами освітнього процесу. Обґрунтована необхідність визнання дітей, які стали свідками домашнього насильства, його жертвами через суттєвий психологічний, емоційний та соціальний вплив, що дорівнюється до впливу прямого насильства. У розділі 3 «Забезпечення права дитини на безпеку під час збройного конфлікту» виявлені і охарактеризовані особливості захисту дітей як жертв війни від фізичного впливу (вбивств, каліцтв, викрадення, сексуального насильства тощо) під час збройного конфлікту, від вербування до збройних сил та використання у бойових діях; розроблені відповідні пропозиції з вдосконалення законодавства України щодо протидії вчиненню воєнних злочинів стосовно дітей, зокрема, запропоновано передбачити кримінальну відповідальність за порушення законів та звичаї війни окремо стосовно дітей. Додатково обґрунтовано, по-перше, що фізичний вплив на дітей (вбивства, каліцтва, тілесні ушкодження тощо) під час збройного конфлікту може складати об'єктивну сторону самостійного злочину, так і бути наслідком скоєння іншого виду злочину, зокрема, умисного спрямування нападів на цивільну інфраструктуру, застосування заборонених засобів ведення війни, відмови у доступі до гуманітарної допомоги через перешкоджання роботи гуманітарних коридорів тощо. По-друге, що в умовах збройного конфлікту сексуальне насильство стосовно дітей набуває масового характеру, зберігаючи свою латентність.

2. The dissertation is a comprehensive study of ensuring the child's right to security in martial law. In section 1 "Theoretical principles of implementing the child's right to security", the author's definition of the "child's right to security" as the child's right to be protected from physical, psychological, moral, social, property threats and dangers, taking into account its vulnerable position, is proposed for the first time. The provisions on the periodization of the formation and development of the child's right to security have been improved and three stages have been identified: a) from the adoption of the Declaration of the Rights of the Child of the League of Nations to the UN Declaration of the Rights of the Child (1924-1959), which laid the foundations of the international understanding of children's rights, the principles of security were general in nature and focused on protection from exploitation without detailed regulation of aspects of physical and psychological security; children were perceived as objects, not subjects of rights; b) from the adoption of the UN Declaration of the Rights of the Child to the UN Convention on the Rights of the Child (1959-1989), which recognized that the safety of children should encompass not only physical, but also psycho-emotional health; children were recognized as a separate vulnerable category of persons in need of special protection, but mechanisms for the enforcement of relevant international norms were absent; c) from the adoption of the UN Convention on the Rights of the Child until now (1989 - present), which defines specific obligations for states to ensure the comprehensive safety of children, in particular through the prevention of violence, protection from economic exploitation, sexual abuse and other forms of physical or psychological violence. Section 2 "Ensuring the right of the child to safety in the family, educational environment and within juvenile justice in conditions of martial law" highlights the features of ensuring the right of the child to safety in conditions of martial law in the family environment through the prism of combating domestic violence against the child and parental kidnapping; in the educational environment through the allocation of

measures to combat bullying and cyberbullying; in the implementation of pilot projects of restorative justice and the Barnahus model. The concept of parental kidnapping is clarified as an arbitrary change of a child's place of residence by one of the parents, or a person replacing him, without the consent of the other, and it is additionally substantiated that in conditions of martial law, for reasons of ensuring the safety of the child, such actions can be considered as a legitimate measure of an exceptional nature. The need to recognize children who have witnessed domestic violence as its victims due to the significant psychological, emotional and social impact, which is equal to the impact of direct violence, is substantiated. In section 3 “Ensuring the child’s right to safety during armed conflict”, the features of protecting children as victims of war from physical impact (murder, mutilation, abduction, sexual violence, etc.) during an armed conflict, from recruitment to the armed forces and use in hostilities are identified and characterized; relevant proposals are developed to improve the legislation of Ukraine on combating the commission of war crimes against children, in particular, it is proposed to provide for criminal liability for violations of the laws and customs of war separately in relation to children.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:
- 1. Пилипишина І. І. Генезис права дитини на безпеку. Академічні візії. 2024. Вип. 38. DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.14532619 URL : https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1559
- 2. Пилипишина І. І., Турченко О. Г. Забезпечення прав дітей в умовах збройного конфлікту в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 2. С. 64-69. DOI : https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.02.11
- 3. Пилипишина І. І. Проблеми застосування відновного правосуддя в умовах воєнного стану. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2022. С. 58-70. DOI : https://doi.org/10.31558/2786-5835.2022.2.7
- 4. Пилипишина І. І. Протидія кібербулінгу як забезпечення права дитини на безпеку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. № 83. Т. 1. С. 141-150. DOI : https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.1.20
- Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:
- 5. Пилипишина І. І. Правове забезпечення права дитини на безпеку в умовах збройного конфлікту. Права людини – пріоритет сучасної держави : збірник мат. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Одеса, 10 груд. 2021 р. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 272-276. URL : https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a12e286e-c82b-41cb-aaf1-204ead594759/content
- 6. Пилипишина І. І. Впровадження та використання моделі «Барнахус» в Україні. Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики в умовах воєнної агресії: мат. ІІ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 7 жовт. 2022 р. С. 108-112. URL : https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/06/zbirnyk_konferencziyi_07_10_2022_karmushyna-gotov.pdf
- 7. Пилипишина І. І. Проблеми застосування програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення, в умовах воєнного стану. Права людини в період збройних конфліктів : мат. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 18 лист. 2022 р. С. 485-490. URL :

https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cc162944-8e55-464b-aa00-d4d45666bb8f/content

- 8. Пилипишина І. І. Конституційне право дитини на безпеку. Актуальні питання економіки, обліку, фінансів і права : мат. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Дрогобич, 16 трав. 2023 р. С. 58-59. URL : http://www.economics.in.ua/2023/05/16.html
- 9. Пилипишина І. І. Захист дитини від домашнього насильства, як забезпечення її права на безпеку. Права людини в період збройних конфліктів: мат. Міжнар. наук-практ. конф., м. Одеса, 3 лист. 2023 р. С. 439-447. URL : https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2a1b31db-d9dd-4cdb-8b33-172c5a70bb35/content

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; проєкти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення механізму реалізації права на інформацію в умовах особливих правових режимів

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U002369 0124U004605

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турченко Ольга Григорівна
2. Olha Turchenko

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7446-1289

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=ezlnwAUAAAAJ&hl=uk&authuser=1

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грушко Мальвіна Валеріївна
2. Malvina Hrushko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дракохруст Тетяна Вікторівна

2. Tetiana Drakokhrust

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4761-7943

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=xWTQbQEAAAAJ&hl=uk&oi=ao

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Амелічева Лілія Петрівна

2. Liliia Amelicheva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0526-5393

Додаткова інформація:
https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&hl=uk&user=esJLEN0AAAAJ; ResearcherID: GYV-4330-2022; https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58918394700&origin=resultslist

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Писарєва Елла Анатоліївна

2. Ella Pysarieva

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9706-1739

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Tpd8rd8AAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гоцуляк Юрій Вікторович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гоцуляк Юрій Вікторович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Солобут Ольга Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна